

[FINESTRA AL MÓN] Alaska: El canvi global a escala local

Albert Punsola (/autor/albert-punsola-44)

24/10/2005

Si Alaska fos una acció d'una companyia seria probablement la més rendible de la història. Els Estats Units van incorporar aquest territori a la seva sobirania el 1867 i ho van fer tot adquirint-lo a l'Imperi Rus pel preu de 7 milions de dòlars -algunes fonts parlen de 17-. Sigui com sigui, el retorn d'aquesta inversió en termes estrictament econòmics ha estat esplèndid: Actualment obtenen a Alaska el 16% de la producció total de petroli dels EUA, percentatge que havia arribat al 25% en el passat.

Sempre estratègics Alaska, amb el seu milió i mig de km² i la seva ubicació entre dos continents, és un territori clau des del punt de vista geoestratègic. Durant el segle XIX la presència del poder federal va ser militar. Alaska va dependre de l'estat d'Oregon fins el 1912 i no va arribar a ser Estat fins el 1959. En plena guerra freda, Alaska va tenir un paper clau en el sistema de defensa nord-americà, especialment en el terreny de les comunicacions. Era l'únic indret del món on les dues superpotències es podien mirar cara a cara.

Després de la fi del món bipolar, a finals del segle XX, i en unes circumstàncies diferents, Alaska manté intacta la seva qualitat estratègica. Ho fa en la mesura que conté en abundància el recurs que mou l'única superpotència hegemònica. Davant l'horitzó cert de l'esgotament del petroli, els EUA han emprès el camí d'explotar tot el que en quedi fins al final, enlloc d'optar per un canvi de model energètic.

Si els militars van aportar ponts, carreteres, electricitat ciutats senceres a l'Estat d'Alaska, no ha estat menor la contribució del petroli i del gas. Tots dos sectors generen 34.000 llocs de treball per a una població de 600.000 habitants. Aquesta indústria fa donacions anuals a les comunitats per mantenir serveis socials, escoles i altres instal·lacions. Alaska es troba en el grup dels estats amb la renda per càpita més elevada però encara és més important subratllar que gairebé l'ha triplicada des del 1980. Aparentment tot funciona. Però el funcionament d'un model no pressuposa la seva perdurabilitat. Precisament, quan millor va -o es diu que va- més difícil és detectar aquelles disfuncions que poden acabar amb ell i Alaska n'és un exemple.

Motius de preocupació En els darrers anys hi ha signes que susciten inquietud. Un d'ells és que la producció de petroli va tenir el seu punt més elevat el 1988 i des d'aleshores ha anat baixant. Un altre signe encara més preocupant és que la suposada solució a aquest problema s'ha convertit en un malson. L'any 2000 l'**Agència d'Informació de l'Energia** (<http://www.eia.gov/>) va publicar un estudi molt esperat a Washington.

L'estudi

(http://www.eia.gov/pub/oil_gas/petroleum/analysis_publications/arctic_national_wildlife_refuge/html/anwr101.html) es centrava en el potencial de producció de petroli del **Arctic National Wildlife Refuge** (<http://arctic.fws.gov/#>) un dels santuaris de la vida natural de Nord-Amèrica, amb una riquesa biològica extraordinària i amb una extensió de més de dues Catalunyaes.

El document aportava tres dades clau: Hi ha un 95% de probabilitats d'obtenir 5,7 mil milions de barrils a la zona; un 5% de probabilitats d'obtenir-ne 16 mil milions i, si comencés l'exploració al 2010, el pic de producció s'assoliria al cap de 20 ó 30 anys després d'aquesta data. El debat va arrencar: Ha de mantenir Alaska el seu model econòmic a costa del seu patrimoni natural? La primera resposta és que Alaska té poc a dir perquè, davant de qüestions estratègiques, el govern federal té l'última paraula.

La segona resposta va arribar a la primavera del 2005. Després de dues dècades de lluita, el 'lobby' petrolier finalment va aconseguir la llum verda del Senat -això sí, amb una votació molt ajustada- a l'exploració dels jaciments del Arctic National Wildlife Refuge. Bill Clinton s'hi havia oposat; Bush hi havia donat suport però havia fracassat contínuament davant el legislatiu. Era qüestió de temps reunir una majoria suficient. Però també el pas del temps està posant al descobert les ombres del model de desenvolupament d'Alaska.

El desastre de l'[Exxon Valdez](http://www.evostc.state.ak.us/) (http://www.evostc.state.ak.us/) el 1989 va ser un punt d'inflexió. No obstant això, la seva gravetat va ser una bona lliçó per als més ingenus en el sentit que és necessita molt més que una catàstrofe puntual, encara que sigui de primera magnitud perquè una col·lectivitat arribi a replantejar-se una forma de vida.

Evidències del canvi climàtic Són, per contra, les qüestions de llarg abast les que podrien capgirar la situació, no per la via ideològica sinó per la pragmàtica. Això és el que està succeint amb el canvi climàtic. Alaska s'ha convertit en els darrers anys en un dels indrets clau del planeta on l'escalfament global és un fet comprovat. Quan van aparèixer els primers testimonis de nadius sobre canvis en el paisatge i en el clima, mai vistos abans, van ser rebuts amb escepticisme. Quina credibilitat mediàtica podia tenir una població delmada pel 'progrés' i abocada a nombrosos problemes psicosocials? Però les observacions empíriques dels científics han corroborat aquests testimonis i les dades són incontestables. Des del mateix centre pel canvi climàtic de la [University of Alaska Fairbanks](http://www.uaf.edu/uaf/index.html) (http://www.uaf.edu/uaf/index.html) a Alaska fins a altres institucions americanes i canadenques han publicat [estudis](http://www.besis.uaf.edu/besis-oct98-report/title-pg,-toc,-preface.pdf) (http://www.besis.uaf.edu/besis-oct98-report/title-pg,-toc,-preface.pdf) que constaten la retirada del gel cap al nord, amb tot el que això suposa de canvis en els hàbitats naturals. Aquests canvis alteren la cadena alimentària i per tant repercuteixen directament en la població local.

La majoria de carreteres d'Alaska discorren sobre el permafrost i el seu desgel està causant problemes a hores d'ara a la xarxa viària per enfonsaments -el cost de reparació d'una milla (1,6 km) és de 3 milions de dòlars- També hi hagut danys en fonaments d'edificis i en els mateixos oleoductes que igualment s'assenten sobre el permafrost. Que el canvi climàtic danyi les infraestructures de transports del petroli no deixa de tenir un aspecte irònic. Tanmateix, la qüestió és seriosa. Si aquesta tendència continua, l'estat podria perdre alguna cosa més que una font de riquesa: La seva pròpia idiosincràsia continguda en el medi natural.

El 1967, per celebrar el centenari de la seva incorporació als EUA, Alaska va adoptar el lema 'North to the future', en traducció aproximada, 'El futur és cap al nord'. El lema és una variant de la cultura de la frontera tan arrelada a la història americana; una cultura que té molta relació en la idea de creixement indefinit i de progrés il·limitat perquè sempre hi ha més 'terra' i més recursos. Els qui defensen a ultrança aquesta visió, per optimista, sempre obliden que és filla de la il·lustració, un context que també va subratllar la importància de raó com a guia de l'acció humana.

Adjunt

Mida

Especial:Finestra al món	21.68
(https://www.sostenible.cat/sites/sostenible.cat/files/public/migraciudades/img/bannerfinestra.jpg)	KB

Share 0

Tuit

(<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/noticia/finestra-al-mon-alaska-el-canvi-global-a-escala-local-0>)

(<https://www.sostenible.cat/print/noticia/finestra-al-mon-alaska-el-canvi-global-a-escala-local-0>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))